Тыднёвік Магілёўскі

№ 22 (22)
3.10.97.

Грамадства не мае права быць спакойным

Гэтыя здымкі, на адным з якіх Павел Шарамет, а на другім перакрэсленая тэлекамера Дзмітрыя Завадскага, мы надрукавалі ў мінулым нумары ТМ і будзем паўтараць іх у кожным чарговым нумары газэты — пакуль Паўла не выпусцяць на свабоду, а ў дачыненні да ягонай групы не будзе спынены палітычна-крымінальны пераслед.

Ніхто з нас не можа быць спакойным і лагодным, пакуль у краіне на вачах свайго народу і ўсяго цывілізаванага свету ўлада бессаромна грэбуе сумленнем, гуманнасцю і правамі чалавека.

ТЫДНЁВІК адразу пасля арышту Паўла Шарамета і Дзмітрыя Завадскага далучыўся да тых, хто лічыць гэтую акцыю нічым іншым, як праявай "палітычнай хваробы" беларускага кіраўніцтва, што небяспечна для ўсіх нас. Пакуль за кратамі журналісты — грамадства не мае права на гэта забывацца або ставіцца як да нармальнай зьявы.

З нашых здымкаў Павел Шарамет і перакрэсленая камера Дзмітрыя Завадскага будуць глядзець у нашыя вочы і душы да перамогі праўды над хлуснёй, сумлення над баязлівасцю, свабоды над рабствам. Не канчатковай перамогі, зразумела, —да яе ў нас далёка. Але да важкага эпізоду на гэтым шляху — да дня вызвалення журналіста з турмы, які мы будзем лічыць прыкметным крокам усяго грамадства да сумлення і маральнага ачышчэння.

Сацыяльна-эканамічнае становішча: акцыі пратэсту

У мінулым нумары газэты пад гэткім жа загалоўкам мы паведамілі аб намеры практычна ўсіх апазіцыйных сілаў арганізаваць і правесці, як у цэнтры, так і ў раёнах, шэраг масавых восеньскіх (у кастрычніку-лістападзе) выступленняў супраць сацыяльна-эканамічнай палітыкі прэзыдэнта і ягонага ўрада.

Гэтая палітыка па справядлівай ацэнцы беларускіх і замежных экспертаў вядзе краіну па шляху, які супярэчыць здароваму сэнсу і натуральным патрэбам грамадства. Гэты шлях вяртае краіну ў становішча, пры якім людзі пазбаўлены маёмасці, свабоды эканамічнага выбару і наогул права самастойнага існавання, што характэрна для дыктатарскіх дзяржаваў "азіяцкага" тыпу праўлення. Ці не таму, між іншым, Лукашэнка пры любой нагодзе дэманструе сваё жаданне пераняць "вопыт" усходне-азіяцкіх суседзяў, насуперак еўрапейскаму шляху развіцця, наканаванаму нашай краіне, здаецца, самім Богам?!

Аб дэталях маючых адбыцца выступленняў у ходзе "Восені-97" кіраўнікі мясцовых філіяў палітычных партый, свабодных прафсаюзаў, грамадскіх рухаў паведамяць **на прэсавай канферэнцыі, якая склікаецца ў панядзелак, 6-га кастрычніка, а 12-й гадзіне ў офісе Аб'яднанай грамадзянскай партыі па праспэкце Міру, дом N20, кв. 32.**

На гэтай сустрэчы з прадстаўнікамі сродкаў масавай інфармацыі чакаюцца выступы спецыялістаў у галінах эканомікі і паліталогіі, сябраў кіраўніцтва палітычных партый з Мінску і абласнога цэнтру.

Такі прадстаўнічы ўдзел у агітацыйна-прапагандысцкай кампаніі па падрыхтоўцы поспеху восеньскіх масавых выступленняў заклікана надаць ім як змястоўны, так і свядомы характар. У нашым грамадстве для ўсіх відавочнае агульнае незадавальненне сацыяльна-эканамічнай сітуацыяй, але апазыцыя мае намер выкарыстаць гэта не ў сваіх "вузка-палітычных" мэтах, а для дасягнення рэальных зменаў у краіне пры ўдзеле саміх яе грамадзянаў. Такія змены маюць найлепшыя гарантыі для ўстойлівага і эфектыўнага развіцця.

Такім чынам, АРГКАМІТЭТ магілёўскай "Восені-97" запрашае журналістаў, а таксама прадстаўнікоў дзяржаўнага і недзяржаўнага сектараў эканомікі, навукоўцаў, кіраўнікоў прафсаюзаў, прадстаўнікоў палітычных арганізацыяў на ПРЭСАВУЮ КАНФЕРЭНЦЫЮ — **у панядзелак, 6-га кастрычніка, а 12-й гадзіне.**

P.S. ТЫДНЁВІК адкрыта падзяляе грамадскае незадавальненне сацыяльна-эканамічнай сітуацыяй у краіне. Напярэдадні акцый працоўных, у ходзе якіх яны маюць намер патрабаваць зменаў эканамічнай палітыкі ўраду, ТМ надрукуе шэраг артыкулаў і каментароў спецыялістаў, аўтарытэтныя меркаванні і высновы якіх, спадзяемся, дапамогуць чытачам лепш разабрацца ў бягучым эканамічным становішчы і пераканацца ў неабходнасці тэрміновага рэфармавання ўсіх гаспадарчых адносін у нашым грамадстве.

Першую з такіх публікацый чытайце на 2-й старонцы.

Уладзімір Ільіч — супраць

Другі раз запар узгадваем мы ў газэце Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт. Больш таго —гістарычны факультэт гэтай навучальнай установы. А падставамі для такой увагі абодвы разы сталіся эпізоды студэнцкага жыцця, пра якія паведамілі нам самі навучэнцы. Гэткая іхняя грамадская актыўнасць сведчыць не толькі пра тое, што студэнты, як ва ўсе часы, застаюцца найбольш "нязручным" асяродкам для рэтраграднай улады. Але і пра тое, што сваіх, унутраных магчымасцяў для арганізацыі жыцця ў адпаведнасці са здаровым дэмакратычным сэнсам у іх сёння мала, або зусім няма. Яно і зразумела, — гістарычны факультэт, па свайму вызначэнню, міжволі рыхтуе "апазыцыянераў" такой уладзе, якая ў нас зараз. Бо гісторыю можна, канешне,сказіць або замаўчаць, але немагчыма сцерці, знішчыць. А на ўсе "заблытаныя" пытанні сучаснасці найлепшыя адказы дае, як гэта не дзіўна, менавіта гісторыя.

Такім чынам зразумела, чаму "гісторыкі" дзяржуніверсітэту пад асаблівай увагай...

Вось што паведамілі студэнты нашаму карэспандэнту.

Напачатку навучальнага года прайшоў на факультэце шэраг арганізацыйных мерапрыемстваў. У іх ліку была справаздачна-выбарчая канферэнцыя студэнцкай прафсаюзнай арганізацыі. За папярэднюю работу ў мінулым навучальным годзе перад сябрамі зрабіў справаздачу старшыня прафкама Валянцін Глекаў. Ніякіх выбараў можна было не прызначаць зусім, бо фармальна Валянціна выбіралі мінулым разам на тэрмін, які каляндарна яшчэ не скончыўся. Аднак, выбары — дык выбары. Студэнты ізноў прагаласавалі за Валянціна.

І вось тут адбылася "замінка", бо слова на сходзе ўзяў дэкан факультэта Уладзімір Ільіч Папоў. Шчыра скажам, было яму не проста знайсці довады супраць таго, каб студэнты перагледзелі сваё ж рашэнне. Ніякіх прэтэнзіяў да актыўнасці Валянціна, яго аўтарытэту сярод студэнтаў, да яго вопыту і жадання працаваць на грамадскай ніве (што ў студэнцкіх калектывах само па сабе мае значэнне) — да ўсяго гэтага дэкан паставіўся таксама лаяльна, як і большасць студэнтаў.

Але ці было ў яго заданне "зверху", ці па асабістых ідэалагічных пераканаННЯХ, але ён не мог дапусціць такой неапраўданай "дэмакратыі" на факультэце, калі наіўныя студэнты давяраюць адну з ключавых грамадскіх пасадаў "неблаганадзейнаму" калеге. Ён, дэкан факультэта, шчыра распавёў студэнтам аб тым, што Валянцін зьяўляецца сябрам Аб'яднанай грамадзянскай партыі (сп.Багданкевіча), што прымае ўдзел у дэмакратычных мерапрыемствах, якія час ад часу адбываюцца ў горадзе, што быў заўважаны нават на шэсцях і мітынгах, якія насілі апазыцыйны для нашай улады напрамак (!).

Зусім не важна для дэкана, што ніякай палітычнай работы на вучобе — *у сценах універсітэта* — Валянцін не вядзе. Заначу, дарэчы: у адрозненне ад Уладзіміра Ільіча. Ягоны кантроль над палітычным выбарам сваіх студэнтаў, уплыў-націск на іх ідэалагічныя сімпатыі з мэтай навязаць тыя, што любыя ягонаму дэканскаму сэрцу —ёсць нішто іншае, як грубае парушэнне заканадаўчых палажэнняў аб дэідэалагізацыі і дэпалітызацыі навучання.

Але гэта яму, зразумела, будзе даравана. Тут уся справа не ў прынцыпе як такім, а ў тым, якая "дэпалітызацыя" маецца на ўвазе. Калі дэпалітызацыя тычыцца дэмакратычных партыяў і іх намераў, а не дай Бог яшчэ такой як БНФ, —гэта правільная дэпалітызацыя. Калі гаворка ідзе аб камуністычных настроях — іх наадварот трэба заахвочваць і развіваць. Яны характэрныя для ўлады, блізкія сэрцу Лукашэнкі, што б ён сам пра гэта ні казаў.

На жаль, у другі раз студэнты прагаласавалі так, як параіў ці практычна загадаў дэкан.

Дзяніс НОВІКАЎ

УЗРОВЕНЬ ІНФЛЯЦЫІ Ў БЕЛАРУСІ — САМЫ ВЯЛІКІ СЯРОД КРАІНАЎ СНД

Уладзімір Кулажанка,
доктар эканамічных навук, прафэсар

Калі аналізаваць статыстычныя дадзеныя, якія "гавораць" аб стабілізацыі эканомікі РБ і, па сцвярджанню першага віцэ-прэм'ера Пятра Пракаповіча, нават аб самых вялікіх тэмпах эканамічнага росту ў Еўропе, дык трэба мець на ўвазе "вагу" кожнага адсотка прыросту. А таксама схільнасць прадстаўнікоў кіраўніцтва Беларусі да, мякка кажучы, перабольшванняў. Беларусь па тэмпах эканамічнага росту не наперадзе нават у сістэме краінаў СНД. Так, па вытворчасці унутранага валавога прадукта у першым паўгоддзі 1997 г. Грузія мела прырост УВП 14,7% супраць 11% у Беларусі. Найвялікшы прырост прамысловай прадукцыі зафіксаваны таксама не ў Беларусі (13,9%), а ў Кыргызстане (28,8%).

У чым Беларусь сапраўды першынствуе — так гэта ў інфляцыі. У нашай краіне яна —самая вялікая сярод дзяржаваў Садружнасці. Індэкс росту цэнаў прамысловай прадукцыі ў першым паўгоддзі склаў 163,5%, а спажывецкіх тавараў — 141,3%. У іншых краінах СНД гэты паказчык значна ніжэйшы.

Інфляцыя ў РБ не спыняецца з 1991 года. Па афіцыйным дадзеным, індэкс цэнаў вытворцаў прамысловай прадукцыі ў 1996 годзе ў працэнтавым параўнанні з 1991 годам склаў 7.391.600; спажывецкіх цэнаў —3.962.400. А грашовыя даходы насельніцтва ўзраслі за гэты перыяд толькі на 2.45.1000% (у 24,5 тысячы разоў).

На жаль, рост цэнаў не пераадолены і ў гэтым годзе. У верасні пачаўся чарговы восеньскі марафон павышэння цэнаў на рынку харчовых тавараў і паслуг. Ва ўмовах пастаяннага роста цэнаў урадавыя органы ўжо выпрацавалі пэўны сцэнарый гэтага росту, які ўжываюць і леташняй восенню. Спачатку кіраўнікі высокага ранга, супакойваючы электарат, аб'яўляюць аб тым, што рэзкага павышэння цэнаў ня будзе. Зазначым: ніхто не кажа, што павышэння наогул не адбудзецца, —не будзе, маўляў, толькі рэзкага роста цэнаў. Ці робіцца заява, што прадукты харчавання ў нас таннейшыя, таму яны вывозяцца ў суседнія раёны Расеі. Услед за гэтым абавязкова павышаюцца цэны. Гэтак адбылося і на гэты раз. Павышэнне цэнаў на хлеб і мяса ў верасні сталася фактам услед за тым, як пасля нарады Савета Міністраў прэзыдэнт А.Лукашэнка заявіў, што абвальнага павышэння цэнаў не будзе. Пры гэтым тактыка павышэння вельмі асцярожная. Хлебазаводам дазволена ў верасні павысіць цэны на хлеб на 10%, на булачныя вырабы — на 5%. Але адначасова дазволена пасля гэтага "скачка" павышаць цэны на хлебапрадукты пастулова, па 2-3% кожныя наступныя 10 дзён. Відавочная мэта гэткай тактыкі — не вызваць рэзкага незадавальнення спажыўцоў. Пры гэтым кіраўнік дзяржавы патлумачыў электарату гэтую меру тым, што шмат спекулянтаў у памежных раёнах вывозяць хлеб у Расею на продаж, дзе ён быццам бы каштуе ў 3-4 разы больш.

Павышэнне цэнаў на хлебапрадукты ў верасні здзясняецца ва ўмовах, калі ў параўнанні з чэрвенем цэны на хлеб масавых сартоў ужо павысіліся на 20%, на батоны — на 15%. І гэта — пасля неаднаразовых аб'яваў пра добры ўраджай зернавых, аб тым, што сабрана будзе на 1 мільён тонаў зерна больш, чым у прошлым годзе.

Павышэнне закупачных цэнаў на крупны рагаты скот у сярэдзіне жніўня на 15%, убытковасць вытворчасці цыплятаў-бройлераў і напружанне з рэсурсамі мяса ў краіне давялі да таго, што цэны ў верасні на мяса таксама павысіліся, па асобным відам — на 17-30%, а на субпрадукты яшчэ больш — на 33-37%. Новыя цэннікі ў крамах проста пужаюць пакупнікоў. Нават кошт 1-га кг варанай каўбасы перавысіў 100 тысячаў рублёў. А якасныя мясапрадукты каштуюць цяпер далёка за 200 тысячаў за 1 кг. Для большыні пакупнікоў яны недаступныя. Аднак, нягледзячы на гэта, да канца бягучага месяца трэба чакаць новага скачка цэнаў на мясапрадукты.

Да вышэйзгаданага трэба дадаць, што восеньскае павышэнне цэнаў мае яшчэ і комплексны характар. Нядаўна павышаныя — канешне, не ў апошні раз — цэны на алкаголь. Вядома, водка — гэта не хлеб. Трэба абмяжоўваць яе ўжыванне і праз павышэнне цэнаў. Але такога ўзлёта цэнаў на водку, калі паўлітровая бутэлька з кошта ў 40 тысячаў рублёў дасягнула кошту 57-60 тысячаў, яшчэ не было. Аб'яўлена пра рост цэнаў і на жыллёва-камунальныя паслугі. Спачатку зьявіўся своеасаблівы папулісцкі дакумэнт — "Заява Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь і Нацыянальнага банка РБ", у якім вызначаны каэфіцыэнт павышэння тарыфаў на камунальныя паслугі = 1,2 — г.зн. на 20% на перыяд да канца года. Мэта гэтай заявы — прадэманстраваць электарату клопат аб яго інтарэсах. Урад, маўляў, не дазваляе бесперашкодна павышаць цэны на жыллё. Але спадзявацца на "дзякуй" у адказ відаць, немагчыма, бо атрымваемая заработная плата і нават яе павышэнне не дазваляюць грамадзянам успрыняць гэты акт ураду спакойна. Бо цяпер за стандартную, невялікую аднапакаёвую кватэру з дзвюма пражываючымі ў ёй трэба будзе заплаціць 280, за двухпакаёвую з трыма пражываючымі — 400, за трохпакаёвую з чатырма — 550 тысячаў рублёў у месяц. Канешне, павышэнне тарыфаў за паслугі і давядзенне іхняга ўзроўню да поўнага пагашэння за кошт жыльцоў — шаг, які адпавядае пераходу да рынка. Але ён быў бы апраўданы, калі б павышалася рэальная заработная плата. Бо зараз, як і раней, дзяржава выдае датацыі на ўтрыманне жылля і камунальныя паслугі за кошт тых сродкаў, якія недаплачвае насельніцтву праз заработную плату і пенсіі.

На фоне гэтага "паўзучага" росту цэнаў цікава, як будзе праходзіць барацьба за падтрымку інфляцыі на ўзроўні 2% у месяц да канца года. Бо толькі павышэнне тарыфаў за камунальныя паслугі на 20% і цэнаў на хлеб на 10% прадугледжваюць больш вялікі ўзровень інфляцыі за астатнія тры месяцы. А ці не паказваюць рост інфляцыі цэны на свабодным рынку на картофель, садавіну і гародніну, гэтаксама як і на мяса? Ці органы статыстыкі гэтыя цэны будуць ігранаваць?

Цікава будзе паглядзець, як у гэтай сітуацыі будзе паводзіць сябе галоўны куратар эканомікі краіны Пётар Пракаповіч. Тым больш, што той жа рост цэнаў на хлеб экстрапаліруе павышэнне цэнаў і на іншыя прадукты харчавання. На чарзе — акрамя павышэння цэнаў на мяса — непазбежны рост цэнаў на малако і малочныя вырабы.

Тое павышэнне мінімальнай зарплаты, што адбылося ў верасні, як толькі яе пачнуць атрымліваць працоўныя, таксама будзе падпітваць інфляцыю. Такім чынам стрымаць павышэнне спажывецкіх цэнаў на ўзроўні не больш чым 2% у месяц практычна немагчыма.

(Бела ПАН)

НЕ ПАДДАЕЦЦА КАНТРОЛЮ ДУХОЎНАЯ ЕДНАСЦЬ

Імкненне ўлады ўсё кантраляваць і ўсім кіраваць апошнім часам выразілася, як ведаем, у дырэктыўным стварэнні так званага БПСМ. Зьява гэтая небяспечная для грамадства і будучага нашай краіны. І таму так шчыра радуешся кожны раз, калі даведваешся аб моладзі, якая не паддаецца націску і запалохванню, а яднаецца ў гурткі і суполкі па сваім асабістым жаданні, з адзінай мэтаю — цікава і змястоўна жыць.

Пра адну з такіх суполак у Магілёве даведаўся днямі, калі сустрэў сваю даўнюю знаёмую Аліну Хакавінскую. З гаворкі даведаўся, што яна ўзначальвае мясцовую суполку Саюза Польскіх Харцэраў, якая створана пры Саюзе палякаў. У яе дружыну — па харцэраўскай (скаўтскай) тэрміналогіі — уваходзяць амаль дваццаць юнакоў і дзяўчат ад 10-ці да 16-ці год. Зразумела, што найперш яны аб'ядналыя па прызнаку нацыяльнага паходжання, а менавіта — польскага. Хоць патрабаванне "нацыянальнай чысціні" не мае для суполкі СПХ ніякага значэння. Важна толькі, каб кожны яе сябра паважаў нацыянальныя адметнасці кожнага чалавека і любой культуры, засвойваў іх, вучыўся любіць як сваю этнічную, так і рэальную Бацькаўшчыну. Найбольш дружына клапоціцца аб тым, каб ейныя сябры вучыліся самастойна жыць, заўсёды прыходзіць на дапамогу адзін аднаму і ўсім, хто мае ў гэтым патрэбу.

У гэтым сэнсе маладзёвая суполка СПХ зусім апалітычная, бо цікавіцца толькі пытаннямі маралі, культуры, прыроды... У арсенале мерапрыемстваў, якія найбольш папулярныя сярод харцэраў —паходы, вечарыны і фізічная праца на грамадскую карысць.

СЯРЖУК ГІРКІН.

Вы бачыце некалькі беларускіх паштовых марак, на якіх — выявы старажытных святыняў і помнікаў нашай з вамі дзяржаўнасці і культуры. Відаць, да таго, каб знішчаць паштоўкі, справа ў цяперашніх рэсаветызатараў пакуль не дайшла. ТМ мяркуе, што патрыёты павінны скарыстаць з гэтай інфармацыі і прыдбаць сабе хоць па аднаму экзэмпляру. Згадзіцеся, што зрабіць цяпер такі падарунак свайму сябру — вельмі прыемны і своечасовы жэст. У асартымэнце крамы, зрэшты, ёсць і зусім іншыя "каштоўнасці", улучна з каляровым партрэтам ППРБ. Мабыць, і гэтая інфармацыя паслужыць каму-небудзь на карысць. Але ж мы засяроджваем вашу ўвагу на сымбалях сапраўднай беларускай гістарычнай годнасці.

Усяго ў наборы — 24 маркі. Каштуе ён 28.500 рублёў. Рэдакцыя выпадкова натрапіла на гэткую прыгажосць у новай краме "Белпошта", якая знаходзіцца ў доме, дзе месціцца і цэнтральны гарадскі паштамт (але мае асобны ўваход) — па вул. Першамайскай, дом 28.

У першай палове тыдня, калі мы здавалі газэту ў друкарню, маркі ў продажу яшчэ былі...

СУСВЕТНЫ
КАНГРЭС
ЦЫМБАЛІСТАЎ

Магілёў, 1-5 кастрычніка 1997

ЦЫМБАЛЫ НАПЯРЭДАДНІ ТРЭЦЯГА ТЫСЯЧАГОДДЗЯ

Такі дэвіз і адпаведна змястоўную задачу мае 4-ты Міжнародны кангрэс цымбалістаў, што праходзіць зараз у Магілёве.

Бліжэйшыя тры дні стануць найбольш яркімі ў разнастайнай, на рэдкасць багатай праграме гэтага форуму музыкаў, якія ў сваёй творчасці адданыя аднаму з самых старажытных музычных інструмэнтаў. Дастаткова проста пералічыць краіны, адкуль прыехалі на музычны кангрэс дэлегацыі і выканаўцы, а гэта — ЗША, Вялікабрытанія, Вугоршчына, Славакія, Кітай, Чэхія, Нідэрланды, Швайцарыя, Малдова, Нямеччына, Аўстралія, Ліван, Сынгапур, Расея і, зразумела, Беларусь — каб упэўніцца ў высокім узроўні наладжанага ў Магілёве фэсту.

У праграмах, з якімі цымбалісты выходзяць да гледачоў, нароўні выдатна гучаць не толькі народныя мелодыі, да чаго мы звыклыя, але таксама класыка і джаз.

На кангрэсе прысутнічаюць і працуюць не адны толькі артысты, але і, калі так можна мовіць, тэарэтыкі гэтага музычнага напрамку. У кулуарах яны вядуць свае прафесыйныя гаворкі, дыскусыі, плануюць далейшыя меры па падтрымцы цымбальнага мастацтва ў свеце і ўдасканалення выканаўчага майстэрства.

Але нас з вамі, гледачоў, якія ў гэтыя дні запаўняюць канцэртныя залы, найбольш прываблівае самое далучэнне да мастацтва і музыкі.

ТМ з задавальненнем выкарыстае сёньняшні дзень і два выходных дзеля таго, каб патрапіць на канцэрты цымбалістаў. Далучайцеся да нас...

ЗВАРОТ "Камітэта ўшанавання" і клуба "Спадчына"

Будаўніцтва нашай дзяржавы ад самага пачатку не пайшло па сапраўдным нацыянальным шляху, таму і стаўленне ўлады краіны да нацыянальных праблем цалкам адмоўнае. Замест умацавання дзяржаўнасці, нацыянальнай самасвядомасці аднавіўся працэс сумна вядомай бальшавіцкай інтэрнацыяналізацыі, аднак цяпер ужо не пад ідэяй сусветнага аб'яднання вакол Масквы, а толькі чыста славянскага саюзу, дзе дамінуе ідэя вялікадзяржаўнага расійскага шавінізму.

Мы можам супрацьпаставіць пануючаму шальмаванню і замоўчванню нашых дзеянняў з боку ўрадавых структур і ўстаноў толькі сваю арганізацыю, ушанаванне лепшых прадстаўнікоў нацыі, давядзенне іхніх імёнаў, учынкаў да свядомасці нашага народа.

З гэтай мэтай пры клубе "Спадчына" створаны грамадскі "Камітэт ушанавання", які ставіць сваімі задачамі:

1. Ганараванне тых грамадзянаў Рэспублікі Беларусь ды іншых дзяржаў ордэнам "Гонар Айчыны", хто годна прычыніўся да грамадскай і навукова-асветніцкай дзейнасці на карысць нашай Бацькаўшчыны, да адраджэння, захавання і памнажэння нацыянальнай спадчыны. Разам з адмысловым ордэнам лаўрэату ўручаецца адпаведны дыплом.

2. Ганараванне срэбным пярсцёнкам з выявай старажытнага герба беларускай дзяржавы "Пагоня" з надпісам "Жыве Беларусь!" і асабістымі ініцыяламі ганароўца. Адначасова з пярсцёнкам уручаецца адпаведны дыплом.

3. Ганараванне памятным медалём з выявай "Пагоні" з уручэннем адпаведнага дыплому.

4. Ушанаванне асобы алейным ці графічным партрэтам для стварэння нацыянальнай галерэі "Дзеячы нацыянальнай культуры і адраджэння".

Усе ганароўцы заносяцца ў спецыяльную кнігу гонару "Рупліўцы твае, Беларусь", дзе будуць пададзены іх біяграфіі, учынкі і партрэты.

Ганараванне будзе ажыццяўляцца штогод 25 сакавіка — у дзень абвяшчэння незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі, прымяркоўвацца да іншых гістарычна-знамянальных дат па наступных намінацыях:

1) за плённую грамадска-палітычную і культурна-асветніцкую дзейнасць;

2) за выдатныя дасягненні ў галіне літаратуры, дэмакратычнай журналістыкі, выяўленчага, тэатральнага мастацтва;

3) за вялікі ўклад у адраджэнне беларускай мовы і школы, культуры і гістарычнай памяці народа, нацыянальных традыцый у царкоўнарэлігійным жыцці;

4) за дабрачынную дзейнасць і ахвяраванні на нацыянальныя справы;

5) за іншыя самаахвярныя ўчынкі.

"Камітэт ушанавання" заклікае ўсе грамадскія арганізацыі, партыі і рухі, якія стаяць на пазіцыях нацыянальнага Адраджэння, да супрацоўніцтва і падтрымкі.

Просім дасылаць свае прапановы на ганараванне пісьмова з абгрунтаваннем на права ўшанавання свайго кандыдата, з апісаннем ягоных канкрэтных учынкаў, кароткай біяграфіі і фотапартрэта.

Заяўкі прымаюцца на працягу ўсяго года.

Анатоль Белы — старшыня, Анатоль Грыцкевіч, Леанід Лыч — заступнікі, Рыгор Барадулін, Васіль Быкаў, Мікола Ермаловіч, Георг Штыхаў, Язэп Юхо — сябры, Юлія Жукава — сакратар.

ALL correspondence should be addressed to:

Polatsak
3247 West 56 St.
Cleveland, OH 44102
tel. (216) 631-8816

БЕЛАРУСКАЯ СЛУЖБА РАДЫЁ СВАБОДА
Новыя хвалі, пастаянны час, нязменная Свабода

Час	KHz	Хвалі
18.00-19.30	6105	49
	7295	41
	1172	19
22.00-23.30	6105	49
	7295	41
	9750	31
06.00-07.00	6065	49
	7295	41
	9750	31

Паштовы адрас: 220005, Мінск-5, п/с 111
ЗАСТАВАЙЦЕСЯ СА "СВАБОДАЙ"!

ПРАВЫ ЧАЛАВЕКА: НАША СУДОВАЯ ПРАКТЫКА

Найбольш абароненым у дзяржаве павінен быць самы звычайны грамадзянін, а ў нас пакуль — наадварот

Уважлівы чытач, магчыма, прызвычаіўся да нашай рубрыкі "Жыццё па дэкрэту", у якой мы падаем судовыя карэспандэнцыі аб "працэсах", што праходзяць у нас па палітычнаму дэкрэту N 5. Рубрыку мы захоўваем і будзем выкарыстоўваць пры чарговых нагодах (лепш бы, зразумела, іх не было!).

Але правы чалавека існуюць не толькі ў палітычнай сферы. Яны дэклараваныя і ў любых іншых дачыненнях чалавека з дзяржавай, грамадскімі суполкамі і такімі ж грамадзянамі як і ён сам. Для матэрыялаў на гэтую тэму мы адчыняем сёння новую рубрыку, больш, так бы мовіць, шырокую, дзе будзем весці гаворку (спадзяёмся рабіць гэта з дапамогай чытачоў) аб правах асобы ў звычайным, будзённым іх разуменні і аб тым, хто і як бароніць правы грамадзянаў, якія не зьяўляюцца "апазыцыяй", не імкнуцца да ўнутрыпалітычных зменаў, не "нэрвуюць" уладу супрацьстаяннем альбо хоць бы і простай крытыкай. Жывуць сабе і жывуць... Пакуль не здараецца нешта, што патрабуе, дзеля ўсталявання справядлівасці, умяшальніцтва закона, улады ці суда.

*Карэспандэнцыя журналіста **Г.Судніка** па матэрыялах судовага паседжання ў Ленінскім раённым судзе пад старшынствам Ніны Гаўрылюк па грамадзянскаму зыску В.А.Ткачова да ўпраўлення КДБ па Магілёўскай вобласці і газэты "Веснік Магілёва" — першая публікацыя новай рубрыкі.*

СУТНАСЦЬ СПРАВЫ.

У адзін з нядобрых лістападаўскіх дзён мінулага года на грамадзяніна В.Ткачова ў цэнтры горада зрабілі напад двое незнаёмых людзей. Сварка, валтузня і лаянка скончылася тым, што грамадзяніну, на якога напалі, удалося з дапамогай выпадковага сведкі і выклікананага па тэлефоне нараду міліцыі, затрымаць нападаўшых (а яны ўцякалі з месца здарэння, між іншым, на аўтамабілі) і даставіць іх у пастарунак.

Там высветлілася, што затрыманыя ніхто іншыя, як... прапаршчыкі УКДБ —Маркоўскі і Пісараў, што яны пры зброі, што знаходзяцца на службе: нясуць спецыяльнае дзяжурства з нагоды знаходжання ў горадзе "ахоўваемай асобы". Менавіта гэтае адказнае заданне сталася прычынай іх ваяўнічых паводзінаў у дачыненні да гр. Ткачова, які сам справакаваў напад на сябе тым, што рабіў нейкія маніпуляцыі са сваім фотаапаратам, а па-простаму — нібы здымаў гэтых "сакрэтных" людзей падчас выканання імі сакрэтнага задання. Зразумела так, бо іншых заданняў на іхняй службе не бывае.

Пачалося расследванне. Паколькі справа тычылася ваеннаслужачых, следства праводзіла адпаведная пракуратура. Следчы, па яго асабістаму прызнанню на грамадзянскім судзе, схіляўся да таго, каб прыцягнуць прапаршчыкаў Маркоўскага і Пісарава да крымінальнай адказнасці за "самаўпраўства" і перавышэнне ўлады падчас выканання службы. Але, па яго ж паказаннях на тым жа судзе, "зверху" паступіла каманда справу зачыніць.

Не буду стамляць чытача дэталямі расследвання, у выніку якога ўсе засталіся, як гаворыцца, "пры сваіх". Прапаршчыкаў адпусцілі. Зразумела, што і грамадзяніна Ткачова таксама ніхто не затрымеаў і больш не турбаваў.

На такія дробязі, як парваная куртка, пашкоджаны фотаапарат, знікненне з яго футляру немалой сумы грошай (факт гэты ў ходзе следства, аднак, не знайшоў пацверджання), цалкам сапсаваны той недарэчны дзень і многія паследуючыя, нарэшце — рызыкоўнае "самаабслугоўванне" пры гонцы на машыне за ўцекачамі і затрыманні "афіцыйна" узброеных людзей — на гэта ніхто з прадстаўнікоў ведамства, ды і следства больш увагі не звяртаў.

Сутнасць зыску. Але выпадкам, які прайшоў па міліцэйскай зводцы, зацікавілася газэта "Веснік Магілёва", у якой зьявілася інтэрв'ю В.Ткачова з расповядам пра ўсё, што з ім адбылося. Апэляцыя да грамадства ў нас амаль ніколі не дае вынікаў, аднак — гэта ўсё, што можа дазволіць сабе пакрыўджаны чалавек.

Рэакцыю ў КДБ гэта выклікала настолькі традыцыйную, што нават сумна пра яе гаварыць. За подпісам прэс-групы ўпраўлення ў той жа газэце хутка зьявіўся вялікі, ідэалагічна вытрыманы і нават пафасны каментар "у абарону гонару мундзіра". Ні слова папроку сваім "агентам", ні слова прабачэння пацярпеламу. УКДБ поўнасцю падтрымвае сцвярджанне сваіх прапаршчыкаў (гавораць, між тым, што зараз яны ўжо былыя супрацоўнікі), што сам грамадзянін справакаваў здарэнне. Ды і наогул, ці варта клапаціцца пра чалавека, які вырашыў адпомсціць сваёй былой "канторы", адкуль быў звольнены 20 гадоў назад?! Горш таго, сваімі прэтэнзіямі гр. Ткачоў імкнецца (пад дэмакратычную мітусню) здабыць незайздросныя лаўры некаторых расейскіх крытыкаў КДБ, што немагчыма назваць нічым іншым, як *здрадніцтвам*. Былі ў публікацыі УКДБ іншыя ацэнкі і выказванні на адрас грамадзяніна, якія ён палічыў вартымі афіцыйнага абвяржання і выплаты за ўрон пэўнай сумы грошай. Гэта і сталася зместам ягонага зыску ў Ленінскі раённы суд.

Суд. Суд у прысутнасці пацярпелага, прадстаўніка УКДБ, пракурора і журналістаў (супраць чаго, дарэчы, выступіў кадэбіст), не шкадуючы часу высвятляў і ўзважваў абставіны ўзнікнення грамадзянскай справы, ацэньваў тлумачальныя акцэнты і змястоўныя адценні публікацыі. Само па сабе судовае паседжанне насіла ўсе рысы адкрытага і дэмакратычнага разбіральніцтва...

А ўсё ж вісела ў кабінеце суддзі прадвызначанасць рашэння, што і пацвердзілася праз чатыры гадзіны разбіральніцтва: у задавальненні зыску адмовіць. Адчувалася гэта па рэпліках пракурора (прафесыйна строгай на выгляд жанчыны), не надта настойлівай суддзі, пасіўнасці прадстаўніка УКДБ, які поўнасцю ўступіў "ініцыятыву" пацярпеламу.

Некаторыя аўтарскія высновы. Мы з вамі жывём у самай паліцэйскай краіне. Не ведаю дакладна, колькі нас выпадае на аднаго з рознакаляровых хлопцаў "у камуфляжы" і цывільна апранутых агентаў, але рызыкну сцвярджаць, што па гэтаму "паказчыку" мы наперадзе любой цывілізаванай краіны. Аднак адчування абароненасці няма. Выпадкова "злавіўшы" погляд няспешна шпацыруючых па нашых вуліцах ладных ахоўнікаў парадку (з дубінкамі, рацыямі, зброяй), міжволі хуценька адводзіш вочы, каб не натыкнуцца на непрыемнасць. Такое адчуванне, што яны клапоцяцца не пра *тваю* бяспеку, а бароняць некага якраз *ад цябе, падазронага.* Сёння ніводзін міліцыянт не баіцца затрымаць чалавека, схапіць яго, даставіць у пастарунак. Вельмі небяспечную "практыку" на гэтым шляху яны атрымліваюць падчас "аховы парадку" на палітычных мітынгах, шэсцях, пікетах, падчас змагання з неарганізаванымі гандлярамі, якія псуюць, на эстэтычны погляд начальства, прыстойную карцінку гарадскіх вуліцаў ды сквераў. Міліцэйскую разбэшчанасць і ўседазволенасць, несумленнасць і проста хлусню нярэдка пакрываюць — вядома ж, з лепшых патрыятычных меркаванняў, — пракуроры, суддзі і нават "народныя засядацелі". Колькі такіх фактаў зафіксавана ў магілёўскай "Белай кнізе", фрагменты з якой мы друкуем на працягу не аднаго тыдня! Па сведчанні абласнога аддзялення Беларускага Хельсінкскага Камітэта, ён у стане забяспечыць газэту такімі публікацыямі яшчэ на шмат нумароў. У матэрыялах Камітэту далёка не ўсё — "палітыка", там хапае фактаў, падобных на той, аб якім у нас ішла гаворка вышэй. Калі праваахоўныя органы бароняць не правы і законы, недатыкальнасць асобы, гонар і годнасць чалавека і грамадзяніна, а ўяўленні аб іх улады, якая амаль неўпрыкмет (на жаль, з дазволу грамадства) пераўтварылася ў дыктатуру — ніхто не можа быць спакойны за сябе і сваіх дзяцей.

Бо дыктатура ў цішыні кабінетаў сама вызначае, за што і з кім яна будзе "змагацца" сёння ці заўтра, і любы з нас можа падпасці пад гэта хаця б проста па няведанню (учора было можна, а сёння —не). Дыктатура сама вызначае, што на карысць грамадству, а што — не. Дыктатура сама вызначае, дзе "расшатванне ўстояў", а тое і замах на "самае святое", што ў яе ёсць: аўтарытэт сваіх заўсёды беспамылковых і недатыкальных "органаў". Калі што — з кім не бывае! — органы гэтыя "ачышчаюцца" самі. Сурова іншым часам. Строга, як у нашым выпадку калі сапраўды абодва прапаршчыкі, што так непрафесыйна "падставілі" роднае УКДБ, звольненыя са службы.

Але грамадскага спакою, павагі да чалавека і праваой краіны ў нас не будзе, пакуль кожны міліцыянт не навучыцца паляпэдкваць *кожнага, каго затрымае* пра тое, што ў затрыманца ёсць правы. Пакуль найбольш прынцыпова будуць караць за злачынствы не таго, хто вступіўся, а таго, хто надзелены ўладай. Пакуль перастануць лічыць палітычна актыўных людзей крымінальшчыкамі. Пакуль...

Тут немагчыма ўсё пералічыць. Можна сказаць і адной фразай: пакуль у нас будзе гэткі рэжым і гэткае грамадства. Цяжка сказаць, калі адбудуцца змены да лепшага, хто першым пачне рабіць над сабой такія неабходныя намаганні. Ці здарыцца гэта наогул пры жыцці нашага пакалення?..

Гэтым разам мы прапануем вашай увазе артыкул (у скароце) і адно паведамленне з часопіса "Царкоўны Пасланец" —друкаванага органа Беларускай Аўтакефальнай Праваслаўнай Царквы, з якім мы ўжо знаёмілі чытачоў у 9-ым нумары ТМ. Рэдакцыя "ЦП" даслала нам непасрэдна свой апошні нумар, за што ёй шчыра дзякуем. Сярод вельмі цікавых і карысных для беларускага чытача матэрыялаў, мы абралі і падрыхтавалі для сёньняшняй публікацыі скарочаныя (з-за недахопу месца) нататкі-роздум аб шматпашыранай у нас і, на думку ТМ, вельмі небяспечнай зьяве.

Ніжэй за вытрымкі з артыкула падаем інфармацыйнае паведамленне БАПЦ.

Ад сябе нагадваем краёвы адрас "Царкоўнага Пасланца":

220005 Мінск-5, а/с 185, "ЦП"

НАТАТКІ АБ ЗЬЯВЕ "ПРАВАСЛАЎНАГА АТЭІЗМУ"

Праваслаўны атэізм, тэрмін, якім гэтак трапна акрэсьліў сябе чалавек, што сёньня займае становішча прэзыдэнта Беларусі — зьява нятолькі пост-савецкае Беларусі. Перш за ўсё гэта адлюстраваньне дагматычнае замкнёнасьці й ангажаванасьці ў цывільныя справы расейскага праваслаўя — прэтэндэнта на "гаспадара душаў" сёньняшняе Беларусі. Гэтыя фактары ў сваю чаргу спарадзілі ў агульнаграмадзкай сьведамасьці элемэнты фанатызму й неталерантнасьці.

Парадаксальна, што сумуюць па савецкіх часох і падтрымліваюць рэфэрэндумы аб собскім скасаваньні як незалежнае нацыі людзі, якія прэтэндуюць называцца праваслаўнымі хрысьціянамі ды яшчэ й патрыётамі.

Так званае афіцыйнае праваслаўе на Беларусі, як частка Царквы суседняга народу, ёсьць менавіта расейскім фэномэнам, што сфармаваўся як ваяўнічае веравызнаньне сфакусаванае пераважна на захаваньні абрадных традыцыяў і варожае да кожнае праявы рэфармаваньня, або зьменаў у адпаведнасьці йзь зьменамі навакольнага грамадзтва.

...У савецкія часы на Беларусі праваслаўная рэлігійна-этычная традыцыя перарвалася й у часавым, і прасторавым аспэкце, г.зн., што адыход ад рэлігіі шэрагу пакаленьняў спыніў перадачу традыцыі праз сям'ю, а калектывізацыя й міграцыя сялянаў у гарады перарвала трываньне традыцыі на вёсцы.

Таму рэлігійны ўздым канца 80-х —пачатку 90-х гадоў адбываўся фактычна па штучных, а часам выпадковых парадыгмах, якія ўзьнікалі праз асьвятленьне рэлігійных пытаньняў у сродках масавай інфармацыі, зьмены ў стаўленьні да рэлігіі з боку савецкіх уладаў, а таксама праз спарадычнае наведваньне цэркваў. Не малы ўплыў мелі й зьявы калектыўнае сьведамасьці, калі ў выніку шэрагу фактараў хрысьціянства зрабілася "модным", стала часткаю сэкулярнае штодзённае культуры... Так праваслаўе РПЦ і атэістычная штодзённая савецкая культура ўступілі ў сымбіёз, суіснаваньне. Менавіта гэткі сымбіёз спарадзіў зьяву праваслаўнага атэізму.

...Пры гэтым трэба адзначыць, што яшчэ да савецкіх часоў собска беларуская праваслаўная традыцыя была аслабленая й размытая ўвядзеньнем вуніі, і больш

таго, пры скасаваньні вуніі была цалком замененая іншай традыцыяй, праваслаўем расейскага гатунку.

Адпаведна трансфармаваная "вера" ня прыйнялася глыбока, ня здолела ажно да сёньняшняга дня канчаткова выцісьнуць паганскія элемэнты з калектыўнае рэлігійнае сьведамасьці. Сьвятар гэтае веры, наўсуперак ягонаму папулярнаму найменьню "бацюшка", ніколі ня быў ані бацькам для вернікаў, ані дараднікам... Часта рэлігійнасьць успрыймалася вернікамі як сума культавых маніпуляцыяў, ахвяраваньняў сьвятыні й святару ўзамен за атрыманьне жыццёвых і па-за жыцьцёвых палёгкаў. За вылучэньнем абавязковае споведзі, людзі звычайна не дзялілі йзь сьвятаром іхныя беды, і ня шукалі ад яго суцяшэньня іхнага смутку й жальбы... Гэта значыць, што духовае лідарства ніколі ня было выразным, і калі йснавала наагул, то мела лякальны характар.

...Трымаючыся "старыны", РПЦ, каб захаваць ейны традыцыйны статус, ускладае большую надзею на дзяржаўныя адміністрацыйныя сродкі, як на царкоўныя — пастырскія й місыянэрскія. Прыкладам гэтага можна назваць хоць бы новы закон Расейскае фэдэрацыі аб рэлігійных арганізацыях, што абмяжоўвае правы іншых як РПЦ хрысьціянскіх канфэсыяў, а таксама пастанову Вярхоўнага савету Беларусі зь ліпеня 1995 г. аб наданьні РПЦ спэцыяльных палёгкаў.

...У новай сітуацыі... асобны індывід апынуўся ў царкве, не абцяжарыўшы сябе рэфлексыяй наконт таго, што менавіта ён тут робіць і чаго спадзяецца ад царквы. Інтымная рэлігійная веда, спасьцігненьне Бога стаяць на другім пляне за тэхнічнымі ведамі аб тым, калі трэба укленчыць на адправе, у які бок хрысьціцца й г.д.

...Парадаксальна спалучылася неспалучальнае, так як у расейскай палітыцы радыкалізм фашыстоўскага кшталту спалучыўся з камуністычнай фразэалёгіяй, і гэта адразу было перайнятае посткамуністычнымі структурамі на Беларусі. РПЦ пераважна падтрымлівае сілы, што ўслаўляюць савецкія часы, калі гэтая самая РПЦ перасьледавалася. Трэба спадзявацца, што будучыня Беларусі зьвязаная нятолькі з гэтай царквою.

У кожным разе беларускія людзі маюць права на непасрэднае інфармаваньне аб Беларускай Аўтакефальнай Праваслаўнай Царкве, а гэтая Царква, як найбольш натуральная для Беларусі, глыбока зьвязаная з гэтай зямлёю й ейнай гісторыяй, мае права на свабодную дзейнасьць і ўсталяваньне Праваслаўя без фанатызму, нецярплівасьці, палітызаванасьці, і бяз гульняў з атэізмам.

В.ЗАЙКА.

ПА СТАРОНКАХ БЕЛАРУСКАГА ЗАМЕЖНАГА ДРУКУ

НАВУКА НА СЬВЯТАРОЎ

З палітычных ды павязаных зь імі матэрыяльных прычынаў БАПЦ сёньня ня мае свае вучэльні для падрыхтоўкі сьвятароў, безь якіх узнаўленьне роднае Царквы на Бацькаўшчыне немагчымае.

Дзякуючы прыязнай увазе Кіяўскага Патрыярхату УПЦ нядаўна зьявілася магчымасьць атрымаць дапамогу ў гэтай патрэбе пасылаючы некалькі кандыдатаў да сьвятарскае службы на навуку ў Духоўную Вучэльню на Украіне.

Прадбачаны працяг навукі ў ёй 2 гады, у вынятковых выпадках ён можа быць прысьпешаны.

Каб быць прыйнятымі кандыдаты павінны ведаць асновы навукі Праваслаўнае Веры.

Дакладнейшыя інфармацыі ў гэтай справе можна атрымаць з Кансысторыі БАПЦ, або Рэдакцыі "Царкоўнага Пасланца":

BAOC Consistory
P.O. Box 5982, Somerset, N.J. 08875-5982, USA
Tel. 1 732 873 8026

НАУЧНО-ПРОИЗВОДСТВЕННОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ "БЕЛКОТЛОПРОМ"

ПРЕДЛАГАЕТ:

- современные автоматизированные стальные водогрейные и паровые **КОТЛЫ**, модульные **КОТЕЛЬНЫЕ** для отопления объектов бытового и производственного назначения любой производительности;
- **РАЗРАБОТКУ** проектной документации;
- **МОНТАЖ** и реконструкцию котельных;
- **НАЛАДКУ** и пуск котельных.

Тел./факс (0222) 25-58-77.

Магілёўская гарадская асацыяцыя КС — заснавальнік газэты ТЫДНЁВІК, шматлікія сябры сям'і выказваюць шчырае спачуванне Ніне, Генаддзю і Віктару Суднікам у сувязі са смерцю пасля цяжкай хваробы іх маці, цешчы і бабулі Лалі Ільгамаўны Аляксеевай (Аміньевай).

Тэст на эрудыцыю

Адказы

Гісторыя

1. зь кіпарысу
2. войскам ВКЛ на чале з Альгердам у бітве на Сініх Водах
3. Полацак
4. Грунвальд
5. БНФ
6. 6-га жніўня 1517-га года
7. у Бярэсьці, 1596-ый год
8. беларус Казімір Семяновіч, у 1615-м годзе, у кнізе "Вялікае мастацтва артылерыі"
9. каля вёскі Кірхгольм (сучасная Латвія), 27-га верасьня 1605-га года
10. беларус Ян Карл Хадкевіч

Новы разьдзел: Музыка

1. Назавіце хаця б трох сусьветна вядомых кампазытараў якія паходзяць зь Беларусі
2. Адзін зь бясспрэчных лідэраў савецкае эстрады 70-х, ансамбаль зь Беларусі
3. Хто ў рок-гурце "NRM" саліст?
4. Хто выконвае песьню "Прэзыдэнт, ідзі дамоў"?
5. Папулярны ў Эўропе беларускі фольк-гурт
6. Рок-гурт 80-х зь якога выйшлі "Мроя", "Крама" і "Уліс"
7. Хто аўтар словаў лепшай песьні '94 "Ave Maria"?
8. Беларускі бард, які выступаў на шматтысячных менскіх мітынгах, аўтар песьняў "Мне краеў чужых ня трэба", "Фронт"...
9. Які старадаўні беларускі кампазытар і драматург напісаў лібрэта да опэры "Агатка, альбо прыезд пана"?
10. Хто аўтар песьні "Мы выйдзем шчыльнымі радамі"?

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Інфармацыйна-аналітычная газета, заснаваная Магілёўскай гарадской асацыяцыяй "КОЛА СЯБРОЎ".

Зарэгістравана ў Дзяржкамітэце Рэспублікі Беларусь па друку за № 831.

Газета выходзіць па пятніцах, пераважна на беларускай мове..

АДРАС РЭДАКЦЫІ: 212030 г. Магілёў, вул. Першамайская, 6-22.

ТЭЛЕФОНЫ: 31-04-15, 22-97-82

Газета набрана і надрукавана афсетным спосабам у Магілёўскай абласной друкарні імя Я.М.Свярдлова. Зак. 22. Тыраж 2100 асобнікаў.